

Ministerie van Economische Zaken

Natuurtop en 24 uur Natuur

22 juni 2013

Een impressie

Inleiding

Op 22 juni 2013 stond heel Nederland vierentwintig uur lang in het teken van natuur. Op ruim 330 plaatsen verspreid over het land zijn activiteiten georganiseerd. Naar schatting hebben meer dan tienduizend mensen de natuur bezocht bij die activiteiten.

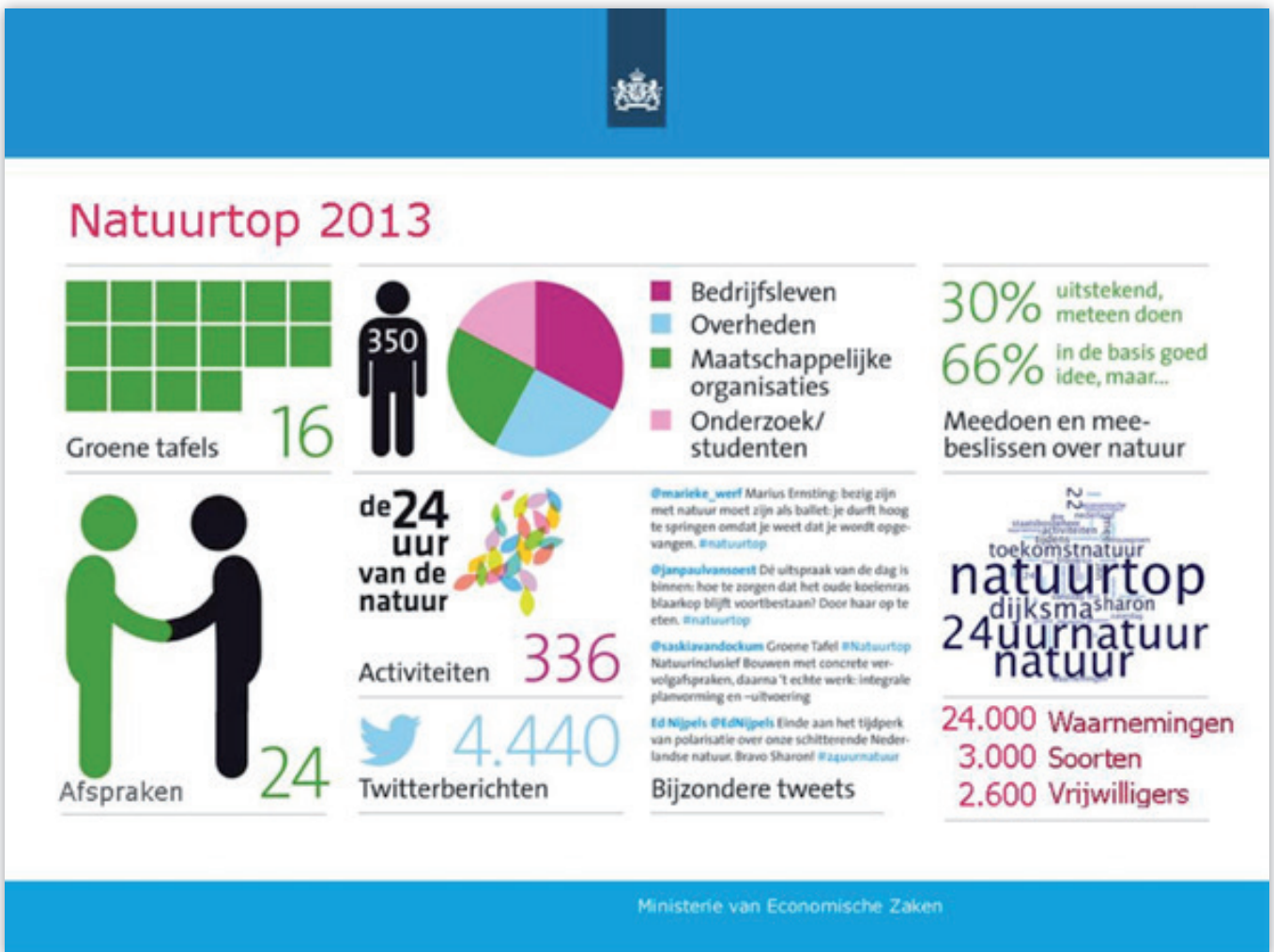
Eén van de activiteiten was de Natuurtop op het Geofort te Herwijnen. Een bijeenkomst met zo'n 350 deelnemers, waarvan het grootste deel niet uit de traditionele 'groene

sector'. Het waren juist vertegenwoordigers uit de bouwwereld, de financiële sector, de landbouw en de gezondheidssector die de dag vulden, samen met een groot aantal private initiatiefnemers, waaronder bedrijven en vooral ook mensen met goede ideeën en doorzettingsvermogen.

"Met de Natuurtop is een nieuwe weg ingeslagen in het natuurbeleid. Een weg die tot doel heeft om natuur de plek te geven waar zij hoort: midden in de samenleving."

Aldus de Kamerbrief van 2 juli 2013, die kort verslag doet van de resultaten van de Natuurtop en 24 uur Natuur.

Deze nieuwsbrief geeft een impressie van deze bijzondere dag, met een overzicht van activiteiten, initiatieven en resultaten, die in onderstaande infographic zijn samengevat.

Natuurtop: gemeenschappelijk belang

De Natuurtop, op 22 juni in Geofort (Herwijnen), stond in het teken van bruggen slaan tussen natuur en economie, en natuur en samenleving. Dit kwam tot uitdrukking in alle onderdelen van de bijeenkomst: de plenaire bijdragen van minister-president Rutte en staatssecretaris Dijkma, de onderwerpen van de '16 groene tafels', het pamflet dat ter discussie stond, en de 23 natuurinitiatieven die op een heuse catwalk werden getoond.

De opening vond plaats door premier Rutte, die in zijn speech het economisch belang van natuur benadrukte. Vervolgens gaf staatssecretaris Dijkma in haar openingswoord aan welke veranderingen er volgens haar nodig zijn om de economische en maatschappelijke waarden van natuur te versterken en te borgen.

grootschalige bijeenkomst over natuurbeleid dat het bedrijfsleven de best vertegenwoordigde categorie was en er zo'n optimistische sfeer heerste. Het bracht de hoofdredacteur van het Friesch Dagblad (24/6) tot een treffende observatie: "wie weet, is de Natuurtop het begin van een nieuwe beweging van betrokkenen die vroeger tegenover elkaar stonden en die nu inzien dat er een groot gemeenschappelijk belang is."

De opbrengst

De bijeenkomst was zó opgezet dat de deelnemers geprikkeld werden te werken aan concrete resultaten. Veel prikkeling was overigens niet nodig: er is grote bereidheid om met open vizier te werken aan een natuur die middenin de samenleving staat. Zo is tijdens de Natuurtop gesproken over de mogelijkheden om de economische waarde van natuur beter inzichtelijk te maken in jaarverslagen van bedrijven, in labels en prijzen van producten en de Nationale Rekeningen. Dit helpt consumenten, bedrijven en overheid om keuzes te maken die goed zijn voor natuur

en economie. Verder zijn er mede op initiatief van de bouw, de agrosector, de gastvrijheidseconomie en de gezondheidszorg afspraken gemaakt. Daarbij staat steeds centraal wat het belang van groen is voor de sector en hoe synergie kan worden bereikt. Ook jongeren zetten zich in. Zo zal een jongerenraad voor natuurorganisaties worden gevormd. Voorts heeft Bonaire zich uitgesproken te streven naar een 'blue economy'.

Een bloemlezing uit de resultaten:

- Bedrijven maken in hun verslaglegging economische waarde natuur beter zichtbaar.
- Opdrachtgevers rijksoverheid en bedrijven geven met pilots invulling aan natuurinclusief bouwen.
- Financiële sector start met community of practice.
- Topsectoren zoals de landbouw, de gastvrijheidseconomie, water en biomimicry worden gestimuleerd om meer natuurinclusief te denken.
- Concrete acties vergroening bedrijventerreinen ('areas of the future'), DSM-terrein als pilot.
- Roadmap biomimicry gepresenteerd.
- Initiatief tot instelling jongerenraad.
- Bonaire: pilot circulaire economie.

Het overwinnen van oude tegenstellingen kwam ook tot uitdrukking in de samenstelling van het deelnemersveld: het zal niet eerder voorgekomen zijn bij een

Speech van de staatssecretaris van Economische Zaken, Sharon Dijksma, bij de start van de Natuurtop, 22 juni 2013

Dames en heren,

Achter mij zagen we zojuist het Aamsveen. Voor mij een extra bijzonder natuurgebied. Ik woon er op loopafstand vandaan. Een prachtige plek om te wandelen, je hoofd leeg te maken, je kinderen te laten genieten van de buitenlucht.

U heeft ongetwijfeld ook een 'Aamsveen' of een 'Buurser Zand' in uw hart gesloten. Natuur is nu eenmaal diep in mensen geworteld. Als ik u zou vragen naar een geluismoment uit, bijvoorbeeld, uw jeugd, grote kans dat u iets groens noemt: hutten bouwen zonder dat je ouders toekeken. In bomen klimmen, over slootjes springen. Misschien een duinlandschap, misschien een tijdelijk bouwterrein met moerassen, waar je vloten kon bouwen en tot je knieën in de modder kon zakken.

Ook de samenleving kan niet zonder natuur. Het is er de harteklop van.

Om die reden hebben we onze kinderen en kleinkinderen beloofd goed voor de natuur te zullen zorgen. Ondanks alle inzet is er nog steeds heel veel werk te doen. En juist dankzij onze inspanningen kwam natuur soms ook apart te staan, verder van mensen af. Het organiseren van het natuurbeheer

werd een specialisme, met natuurdoeltypen, met technische termen en ingewikkelde regelgeving. Op afstand. Ten slotte omheinden we de natuur, soms letterlijk en vaak figuurlijk. Nog steeds met de beste bedoelingen: om haar te beschermen.

Dat had een keerzijde. Mensen kwamen buitenspel te staan, terwijl juist die mensen de natuur ook sterker kunnen maken. We zijn tegen de grenzen van het natuurbeleid aangelopen.

Tijd om er een andere kijk op te ontwikkelen; een kanteling in het denken over natuur.

Ik wil vandaag met u nieuwe bruggen bouwen. Met provincies, boeren, burgers, natuurbeschermers, terreinbeheerders en ondernemers. Aan de slag vanuit onze kracht om te scheppen en natuur van binnenuit te versterken. We gaan een gezamenlijke visie ontwikkelen op hoe we de komende decennia willen werken aan onze natuur. Geen partijen tegenover elkaar, maar mét elkaar.

We staan voor een bijzonder moment, waarbij we een andere weg in kunnen slaan. Dat moment luiden we in met de 24 uur van

de natuur en deze top vandaag waarvoor u met zo velen bijeen bent gekomen. Dank daarvoor!

Die nieuwe weg is in ieder geval op drie punten anders.

1. Wanneer we daadwerkelijk inzetten op een robuust nationaal natuurnetwerk kunnen we het ons veroorloven om ons minder te richten op soorten en categorieën. In plaats daarvan gaan we uit van wat het gebied nodig heeft. We versterken de biodiversiteit vanuit de basis. Dus we richten ons minder op het behoud van een individuele soort en meer op de voorwaarden die maken dat er planten en dieren blijven en komen. En natuur is er ook voor mensen, om te beleven en te benutten. Naast het beschermen en waarderen moet het gebruiken en genieten meer op de voorgrond komen.
2. Het tweede aspect is het verduurzamen van onze economie. Die verduurzaming beïnvloedt namelijk onze planeet, onze toekomst, de biodiversiteit en de natuur. Bedrijven - ook grote multinationals - worden zich daar nu van bewust. Steeds meer zien bedrijven dat ze zich rekenschap moeten geven van hun

omgang met het natuurlijk kapitaal. Dat ziet u terug in duurzaamheidsprotocollen of in jaarverslagen, waar de ecologische voetafdruk staat. Met daarbij de activiteiten die het bedrijf onderneemt om die afdruk te compenseren of te voorkomen. Bedrijven doen dat, omdat dit een reële markt aan het worden is. Je vergroot je marktwaarde als je je profileert met inspanningen om de natuurlijke hulpbronnen die je gebruikt vitaal te houden. Je kunt je er positief mee onderscheiden, ook internationaal. Dat, dames en heren, is het groene ondernemerschap dat we met z'n allen kunnen steunen, kansen genoeg. Precies het ondernemerschap dus, dat ons land nodig heeft.

3. Als derde willen we dat natuur zich ontwikkelt van hindermacht naar kracht. Natuur staat geen ontwikkeling in de weg, maar maakt ze juist mogelijk, bijvoorbeeld bij stedelijke ontwikkeling, in de recreatiesector en als vestigingsplaats voor bedrijven. Natuur die de economie en de maatschappij helpt. Het dagblad Trouw heeft gisteren een prachtig voorschot op de discussie van vandaag genomen. Ik heb tien waardevolle adviezen mogen ontvangen waarvan ik er nu één expliciet wil memoreren, ik hoop dat u de vele andere adviezen ook zult herkennen in mijn bijdrage. Gedeputeerde Jan Jacob van Dijk maakt duidelijk dat investeren in natuur geen luxe is maar bittere noodzaak om de economische ontwikkeling in zijn provincie Gelderland een extra zet te kunnen geven. Uitbreiding van bedrijven, bedrijventerreinen en infrastructuur is wettelijk gezien immers alleen mogelijk indien de schade aan de natuur wordt gecompenseerd. Investeren in natuur levert dus banen op bij aannemers, wegenbouwers, terreinbeheerders, boeren en vele andere ondernemers.

Dat brengt mij bij die duizenden mensen die zich de afgelopen weken spontaan

opgaven voor een natuuractiviteit in dit weekend. Op driehonderd plekken in ons land worden hommels geteld, koken mensen buiten, wordt gewandeld of gebeurt er iets anders. Geweldig. Dat is de spirit die ons en de natuur nog ver gaat brengen.

Er is meer in beweging gekomen. Kijkt u even mee, we beginnen zeker niet bij nul.

- De provincies, inmiddels de regisseurs van ons natuurbeleid, hebben vele natuurprojecten lopen en alle overheden denken nu meer vanuit een gezamenlijke opgave. Ik heb met provincies en maatschappelijke organisaties, heel positieve gesprekken achter de rug over het Nationaal Natuurnetwerk met natuurlijke verbindingen en natuur buiten het netwerk.
- Ondernemers ontdekken de groeiemarkt die natuur is. VNO NCW heeft een helpdesk geopend voor bedrijven die willen investeren in natuur.
- En niet voor niets realiseren we nu zo veel Green Deals tussen overheid en bedrijfsleven. De Green Deal levende buitenruimte, over natuurlijke tuinen in de stad. Of de Green Deal duurzaam hout.
- Ons land lijkt werkelijk te barsten van de groene ideeën. Ik zie wildzaaiacties op braakliggende bedrijventerreinen, moestuinen op daken van bedrijven. Hele buurtschappen snoeien bomen.
- Private en publieke partijen betrekken elkaar en werken creatief samen, zoals in de Markerwadden, een project voor nieuwe natuureilanden, gemaakt van slib uit het meer. Ze komen er, omdat overheid en burgers via de Postcodeloterij en Natuurmonumenten samen optrekken. Elders kunnen dan weer woningen en bedrijven gebouwd worden.
- Als Rijksoverheid maken we met Natura2000 nu de meters, die in de jaren daarvoor centimeters waren. Ik wils versneld twee maal zo veel Natura2000 gebieden aan. Want dat blijft urgent. We blijven er alles aan doen om het verlies

van biodiversiteit een halt toe te roepen.

- We voeren het agrarisch natuurbeheer in op een nieuwe manier die in de praktijk goed werkt en die aanmerkelijk efficiënter is dan het ronduit bureaucratische stelsel tot nu toe. Dat blijkt met collectieven te zijn. Dat zijn lokaal gewortelde groepen betrokkenen
 - boeren, terreinbeheerders, particulieren
 - die elkaar aanvullen en samenwerken. Maatwerk dus voor natuur en landschap.
- Zojuist hebben de staatssecretaris van I&M en ik een uitvoeringsagenda natuurlijk kapitaal gepresenteerd. Daarin geven we aan hoe we dat kapitaal kunnen blijven benutten. Met 16 concrete acties! In ons land en elders in de wereld, en via combinaties met de landbouw, met de visserij, met de grondstoffenkringloop.
- Er komt, tot slot, een nieuwe, toegankelijke natuurwet, die deze nieuwe benadering gaat ondersteunen. Lucht en ruimte in de wetgeving voor natuur en ondernemers.

Ik heb het afgelopen half jaar niet alleen een duurzame, groene beweging gezien, maar ook partijen zelf zien veranderen. Partijen zijn naar elkaar toe gegroeid.

Dat maakt optimistisch. De Minister President wees er terecht op, dat Nederland in deze dingen weer gidsland kan zijn. Laten we daar samen aan werken. We zijn een klein en open land waar infrastructuur, natuur, water, dijken, polders en ruimtelijke en maatschappelijke functies harmoniëren. Omdat boeren, ondernemers, grondgebruikers, bewoners en particulieren er werken aan een duurzame toekomst. En gebruik maken van elkaars kracht.

Dames en heren,

Ik hoop op heel veel goede afspraken. Afspraken om de natuur, de samenleving en onze duurzame economie extra vitaal te maken. Samen kunnen we dat!

Groene Tafels

Als onderdeel van de Natuurtop zijn 16 zogenaamde Groene Tafels georganiseerd. Doel van een Groene Tafel is om elkaar te inspireren voor de benodigde vernieuwingen en nieuwe wegen te vinden om samen verantwoordelijkheid te nemen voor de natuur. Dit gebeurt door de samenhang tussen natuur en andere maatschappelijke opgaven zoals gezondheid, waterveiligheid en economie uit te werken. Die uitwerking is gericht op - uiteindelijk - concrete afspraken en acties tussen betrokkenen. De Rijksinzet is vooral gericht op faciliteren, stimuleren en beleidsagendering. Diverse departementen en EZ-directies zijn betrokken.

Resultaten van de Groene Tafels van de Natuurtop lopen uiteen van een eerste verkenning en het vormen van nieuwe coalities, tot het starten van pilotprojecten en ondertekenen van een intentieverklaring.

1. Gezonder door groen

Er zijn nieuwe, kansrijke initiatieven in Nederland om de groene leefomgeving meer te benutten voor gezondheid. Partijen uit de gezondheidssector, natuurorganisaties en overheden hebben afgesproken de handen ineen te slaan om hier een extra impuls aan te geven. De resultaten hiervan zullen doorwerking krijgen via het Nationaal Programma Preventie (najaar 2013) en de Natuurvisie (voorjaar 2014).

EHBO-doos met groen

2. Natuur en gastvrijheidseconomie

Een gevarieerde groep van betrokkenen uit de wereld van natuur en gastvrijheidseconomie heeft zich tijdens deze groene tafel gebogen over een gezamenlijke intentieverklaring, die zij aansluitend hebben aangeboden aan staatssecretaris Dijkema. De aanwezigen hebben in deze Intentieverklaring Natuur en Gastvrijheid de bereidheid uitgesproken om bij te dragen aan een gezamenlijke actieagenda. Deze agenda richt zich op het

streven naar meer synergie tussen natuur en de gastvrijheidseconomie en zal bouwstenen leveren voor de op te stellen natuurvisie en sectorvisie.

In de intentieverklaring is verder het aanbod gedaan om "commercial deals" te sluiten en de nodige kennis en ervaring ter beschikking te stellen ten behoeve van nieuwe wetgeving zodat het stimuleert tot creatieve nieuwe oplossingen.

3. Areas of the Future

Binnen de areas of the future pionieren vier initiatiefnemers (DSM, Philips, Cofely en Arcadis) om de verduurzaming van de eigen operatie en locatie te combineren met én een 'net gain' voor biodiversiteit én een positief rendement. Door de analyse is duidelijk dat dit alleen kan worden bereikt als de regio wordt betrokken, in een soort bottum up gebiedsproces. De pilotlocatie is een locatie van DSM, die pas publiek bekend gemaakt kan worden als met de omgeving een gedegen plan is gevormd. EZ zal het proces met de regio ondersteunen met DLG-inzet.

Weergave beeldtekenaar

4. Natuurinclusief bouwen

Deelnemers streven naar de integratie van landelijke en regionale natuurdoelen in de opgave voor gebiedsontwikkeling, waterveiligheid en infrastructuur. Dit

verhoogt de ruimtelijke kwaliteit en het maatschappelijk draagvlak. Twee pilotprojecten worden uitgewerkt.

5. Natuur als inspiratie voor innovatie: BiomimicryNL

Het doel van biomimicry is om tot innovaties te komen die maatschappelijke problemen oplossen, door te leren van de natuur. Bij biomimicry komt het belang van natuur samen met het belang van bedrijven. De natuur is namelijk in staat, na miljarden jaren van evolutie, om op de meest economische manier haar doelstellingen te behalen in termen van energie en grondstoffengebruik. Om wereldwijd koploper in ecologische innovatie te worden is het noodzakelijk dat de kennisinfrastructuur in Nederland wordt versterkt. Hiertoe is de Roadmap 2020 aangeboden aan de staatssecretaris. Ter plekke zijn de eerste twee biomimicry vouchers uitgereikt en zijn afspraken gemaakt over samenwerking tussen scholen, universiteiten, bedrijven en de overheid. De concrete projecten starten al in het najaar van 2013.

Aanbieding Roadmap Biomimicry

6. Transparantie

Stakeholders van organisaties vragen in toenemende mate inzicht in en verantwoording over niet-financiële informatie. Bedrijven moeten transparanter worden over hun sociaal-, milieu- en personeelsbeleid, zo stelt de Europese Commissie in een medio april verschenen voorstel voor een richtlijn over de ontsluiting van niet-financiële informatie op milieu- en sociaal gebied. Er lopen al verschillende initiatieven om de waarde van natuur een betere plek te geven in financiële afwegingen, van consument tot bedrijf en overheid. Samenwerking en delen van kennis kan bijdragen aan versnelling en opschaling hiervan.

Ondertekening intentieverklaring Transparantie

7. COP Financiële sector

Een aantal banken, investeerders en verzekeraars constateren dat zij biodiversiteit nog onvoldoende meewegen in hun beoordeling van risico's van investeringen. Zij willen samen onderzoeken hoe dit kan verbeteren. Nagegaan wordt of een Community of Practice toegevoegde waarde heeft en, zo ja, hoe deze kan worden opgezet.

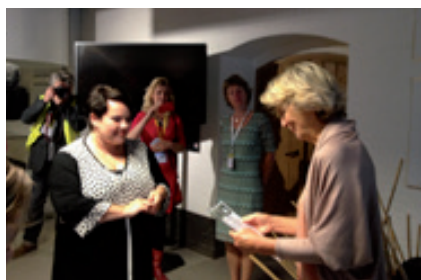

De Groene Tafel COP financiële sector

8. Private investeerders in groen

Aan deze tafel spraken ondernemers en een filantropische investeerder met overheden over de mogelijkheden om meer private

investeringen voor natuur aan te trekken. In de bijeenkomst zijn zes afspraken gemaakt. Voor alle deelnemers aan deze tafel geldt dat zij bereid zijn om te verkennen in hoeverre de branche/achterban waarvan zij deel uitmaken zich bij dit initiatief wil aansluiten. Deze projecten kunnen daarmee de voorlopers van een grotere beweging zijn. Het Nationaal Groenfonds organiseert na deze zomer diverse bijeenkomsten.

Prinses Irene en staatssecretaris Dijkzema

9. Jeugd

Diverse partijen verkennen samenwerkingsmogelijkheden om meer kinderen de natuur te laten beleven door meer speelnatuur en groen rond de scholen en kinderopvang te realiseren, door afspraken te maken met vervoerders voor transport naar natuur en door ondersteuning van het onderwijs. Prinses Irene presenteerde het pamflet "Ieder kind heeft recht op natuur" aan staatssecretaris Dijkzema.

10. Natuur en jongeren

Jongeren kijken anders naar natuur en beleven natuur anders dan niet-jongeren. Binnen de doelgroep jongeren onderscheiden jongeren van niet-Nederlandse komaf, zo blijkt uit de tussen resultaten van onderzoek. Jongeren hebben zich gebogen over de vraag wat beleidsmedewerkers en natuurbeheerders anders kunnen doen om natuur voor deze jongeren aantrekkelijk te maken en het recreatief gebruik te vergroten. Het resultaat: terreinbeherende organisaties organiseren een workshop en zullen een jongerenraad instellen.

11. Young Professionals

Young professionals leverden inhoudelijke bouwstenen voor de natuurvisie. In het

voortraject is een survey uitgevoerd, waarbij het Pamflet en de Tweede Kamerbrieven 'Groene Groei' en 'Vooruit met natuurbeleid' centraal stonden. Tijdens de Groene Tafel ontstond het idee van een 'Buddy-systeem' om initiatieven uit de samenleving te koppelen aan beleidsmedewerkers. Dit wordt verder uitgewerkt.

12. Natuurambitie Grote Wateren 2050-2100

Welke toekomst is er voor de natuur in onze grote wateren? Is building with nature ook building ten bate van natuur en de kwaliteit van onze leefomgeving? De uitkomsten van een ambtelijke verkenning 'visie Grote Wateren' zijn gepresenteerd, gevolgd door een paneldiscussie. Er zal een koppeling worden gelegd tussen de visie Grote Wateren en het Deltaprogramma.

13. Landbouw en Natuur

Biodiversiteit is een productiefactor en handelsmerk voor de landbouw. Bij een duurzame ontwikkeling van de landbouw blijft de biodiversiteit minimaal op peil (no net loss) en wordt deze bij voorkeur versterkt. De verantwoordelijkheid ligt in de gehele keten. Deelnemers van de groene tafel Landbouw en Natuur zetten zich in om het komende jaar de vergroening van de landbouw te versnellen en op te schalen. Een verbinding wordt gelegd tussen de topsectoren met in ieder geval agrofood, water, tuinbouw, chemie, energie en life sciences.

14. App data delen

Diverse partijen gaan samenwerken bij het beschikbaar stellen en uitwisselen van natuurinformatie. Ook zullen zij verkennen op welke wijze bestaande initiatieven op dit gebied kunnen worden gekoppeld. Het op te richten platform 'Natuurlijk Samen' wordt de online omgeving waar natuureigenaren, overheden, natuurliefhebbers, bedrijfsleven en belangenorganisaties kennis, informatie, geld en tijd met elkaar gaan delen. Veel van dit soort informatie zit nu nog opgesloten in organisatiegebonden databases. Bovendien is het op dit moment voor burgers nog lastig informatie te delen met overheden en natuureigenaren.

Toelichting op ecosystem restoration

15. Ecosystem Restoration

De Ecosystem Return Foundation brengt bedrijven en lokale partijen bij elkaar om grootschalige gedegradeerde ecosystemen te herstellen. Samen met lokale partijen wordt een business case gemaakt rond een gebied op basis van het ecologische draagvlak. De focus is hierbij op vier Returns: Return on Investment (ROI), Return on Natural Capital (natuur), Return on Social Capital (werkgelegenheid) en Return on Inspiration (betrokkenheid). Ecologisch herstel van gebieden wereldwijd biedt kansen voor export (van kennis) voor topsectoren water, tuinbouw en landbouw.

Willem Ferwerda (Rotterdam School of Management): "Boeren zijn de Natuurbeschermers van de toekomst."

16. Burger aan zet

Burgers zijn van oudsher belangrijk voor de natuur. Ze voeren actie, denken en werken mee, en ondernemen. Ook zijn burgers in toenemende mate betrokken bij hun leefomgeving. Bij de deelnemers staat het belang van deze ontwikkeling niet ter discussie en is vooral behoefte praktijkervaringen over onder andere de rol van de overheid uit te wisselen. Marius Ernsting (Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk): "Een actieve overheid creëert actieve burgers."

Blue economy Bonaire

Gesprekken tijdens de Blauwe tafel op Bonaire

Op Bonaire is een blauwe tafel gehouden in het kader van de natuurtop. Bonaire heeft uitgesproken te streven naar een blauwe economie. Dat is een duurzame economie waarin je gebruikt wat aanwezig is op het eiland en zo min mogelijk weggooit. De deelnemers aan de blauwe tafel hebben concrete projecten bedacht die passen binnen dat concept.

Een van de ideeën, geopperd vanuit de jongeren, is het inrichten van een blauwe wijk waarin het concept zo volledig mogelijk toegepast zal worden.

Om de blauwe economie goed en geïntegreerd door te voeren is door de deelnemers aan de blauwe tafel de "blue bridge" bedacht. Een centraal punt, dat kennis verzamelt, partijen aan elkaar verbindt en duurzame ontwikkeling stimuleert. Het bouwen aan een dergelijke structuur die initiatieven uitwerkt en ondersteunt bij de toepassing, zien de deelnemers als voorwaarde voor het slagen van dit blauwe concept.

Tijdens de plenaire afsluiting van de Natuurtop op Geofort in Herwijnen is een videogesprek gevoerd met gedeputeerde El Hage van Bonaire en staatssecretaris Sharon Dijksma, waarin de resultaten kort werden teruggekoppeld, en waarin de staatssecretaris de uitnodiging heeft aangenomen om over een jaar op Bonaire de eerste concrete resultaten te komen bekijken.

Videogesprek met gedeputeerde El Hage van Bonaire

Initiatieven catwalk Natuurtop 22 juni 2013

Op de Natuurtop hebben drieëntwintig initiatieven uit de samenleving zich op een heuse catwalk gepresenteerd aan het publiek. Het zijn initiatieven met symbolische waarde voor de toekomst van natuur in Nederland. Vaak zijn ze begonnen als eenvoudig idee van onderop, soms zelfs van één persoon. Ze tonen het belang van samenwerking, van doorzettingskracht, en vooral van de liefde voor natuur bij alle betrokkenen.

Terwijl de initiatiefnemers met hun voorwerp over de catwalk liepen, gaf de dagvoorzitter onderstaande teksten als toelichting.

Camping Zeeburg
Toon Weijenburg
<http://www.campingzeeburg.nl/>

“Camping Zeeburg, op deze catwalk vertegenwoordigd door eigenaar Toon Weijenburg, is een van de grootste van vier campings in Amsterdam. Jaarlijks overnachten er zo'n 80.000 gasten van over de hele wereld maar ook omwonenden zijn welkom voor een wandeling. Om in te spelen op de stijgende vraag naar meer en betere overnachtingsplaatsen wordt na het sluiten van een Green Deal in de komende jaren een kampeereiland aangelegd. Zo investeren gemeente, provincie en Toon Weijenburg in natuur én recreatie. De camping zal daarnaast onderhoud en beheer van de ecologische verbindingzone verzorgen. Op Camping Zeeburg komen op deze manier recreatie, duurzaamheid en natuurbeleving dus steeds meer samen.”

De Flearen
Tineke de Vries

“Graag stel ik u voor aan Tineke de Vries, eigenaresse van natuurgebied ‘De Flearen’ in Elahuizen, In vijf jaar tijd heeft Tineke samen met haar man Jan Henk van Dijk het natuurgebied ontwikkeld tot een belangrijke ecologische verbindingzone. Tegenwoordig ligt er een stuk moeras met aan weerszijden kruiden- en faunarijke graslanden en een stukje struweel. Met veel plezier woont Tineke met haar familie in dit prachtige gebied, wat zij als eerste in Nederland gecertificeerd beheren en waarover zij ook regelmatig voorlichting geven. In 2008 werd De Flearen tweede bij de Nationaal Groenfonds Natuurprijs. Tineke draagt een groepsfoto met daarop iedereen die betrokken is bij ontwikkeling de Flearen. Want de samenwerking, lol en steun zijn voor de Tineke en haar familie het meest waardevol in het hele project.”

Dorhout Mees
Dinesh Chotoe
<http://dorhoutmees.nl/>

“Flevoland, onze jongste provincie. Wat is daar aan natuur te vinden? Heel veel! De bekende Oostvaardersplassen zijn een voorbeeld, maar zeker ook Dorhout Mees, vandaag vertegenwoordigd door Dinesh Chotoe. Dorhout Mees is een recreatieonderneming in Biddinghuizen, met onder meer een 54-holes golfbaan, een hotel, adventure park en een jachtschietbaan. Gelegen aan het Veluwemeer en in de ‘natte as’ van de Ecologische Hoofd Structuur voelt het bedrijf zich verantwoordelijk voor de ‘groene’ balans in het gebied. Dorhout Mees verbindt recreatie aan natuur, met onder meer een bos met de unieke Zomereik op het golfterrein en met de in 2008 gegraven Strandgaperbeek. Ook werkt Dorhout regelmatig samen met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.”

Ster van Loosdrecht

Lia Moote

<http://www.stervanloosdrecht.nl/>

“Lia Moote van vereniging Ster van Loosdrecht, loopt nu op de catwalk. In deze vereniging behouden en versterken grondeigenaren gezamenlijk de natuur en cultuurhistorische kwaliteit van het gebied “de Ster”. Het gebied met voornamelijk grasland kent in tegenstelling tot andere gebieden nog slechts enkele agrariërs en veel particuliere eigenaren. Gebonden door de liefde voor het gebied voeren zij samen het duurzaam beheer van het gebied uit. De grondeigenaren maakten hiervoor zelf een plan en worden ondersteund door de provincie Noord-Holland.”

Het Kustlaboratorium

Nanda van den Berg

<http://www.kustlaboratorium.nl/>

“Zeeland is prachtig. En dat wil Nanda van den Berg van Stichting het Zeeuwse Landschap met het Kustlaboratorium zo houden. Niet voor zichzelf, maar voor iedereen. Zeeland blijft zich ontwikkelen, bijvoorbeeld met aquacultuur op het land. De mogelijkheden hiervoor zijn legio, maar er ontstaat wel een industrieel ogend landschap. Volgens Nanda is dat niet nodig. Waarom zouden economische bedrijvigheid en een mooi landschap niet kunnen samengaan? Het Kustlaboratorium werkt hieraan door zilte aquacultuurbassins op het land slim in te richten en landschappelijk goed in te passen. De provincie Zeeland wil ruimte voor economische ontwikkelingen én een landschap met kwaliteit. Kustlaboratorium wil laten zien dat het kán op een verantwoorde en duurzame manier.”

Olde Maten

Peter van den Brandhof en Hennie Olthof

http://www.anvhorstenmaten.nl/?page_id=23

“Graag uw aandacht voor Peter van den Brandhof van de Agrarische Natuurvereniging Horst en Maten en Hennie Olthof van Staatsbosbeheer. In het Staphorsterveld, een laagveen-gebied ten westen van het dorp Staphorst, hebben de Agrarische Natuurvereniging Horst en Staatsbosbeheer de handen ineen geslagen om het natuurbeheer in een pas ingericht gebied vorm te geven. De agrarische natuurvereniging was voor Staatsbosbeheer de organisatie om samen het beheer, de recreatie, en alles wat er bij de ontwikkeling van zo’n gebied komt kijken te realiseren. Deze samenwerking leverde voor de Agrarische Natuurvereniging Horst en Maten medezeggenschap op maar ook gedeelde verantwoordelijkheid. En, niet onbelangrijk, Staatsbosbeheer raakt door de samenwerking nog meer thuis in de streek.”

Onnerpolder

Freerk Hoving

<http://www.avifaunagrningen.nl/index.php/gebieden/59-onnerpolder>

“Nu op de catwalk: Freerk Hoving van De Onnerpolder. De Onnerpolder is een zeer nat veenweidegebied ten noorden van het Zuidlaardermeer in de provincie Groningen. In de afgelopen jaren hebben ontwikkelingen zoals de Ecologische Hoofdstructuur, de Noodwaterberging en Natura 2000, grote invloed gehad op de landbouw in dit gebied. Veel boeren zijn vertrokken en het gebied begon te verpauperen. Zes boeren uit de Onnerpolder, verenigd in de agrarische natuurvereniging, willen nu op basis van agrarisch en particulier natuurbeheer en door middel van mozaïekbeheer het weidevogelgebied weer doen herleven.”

Het dorpsLandgoed

Sant Ruyter

<http://www.zopen.nl/dorpslandgoed>

“Graag uw aandacht voor Sant Ruyter van zOpen Ontwikkelaars. Samen met InnovatieNetwerk en Natuurmonumenten introduceerde Sant een nieuw landgoedconcept: Het dorpsLandgoed – een volgende generatie landgoederen aan het begin van de 21e eeuw.

Met dit concept trekt zOpen Ontwikkelaars een groeiende groep van burgers die zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving in zowel landschappelijk, financieel, als sociaal opzicht. Bij dorpsLandgoed wordt terug gegaan naar de maatschappelijke functie van oude landgoederen sinds de 17e eeuw en tegelijkertijd aansluiting gevonden bij de nieuwe landgoederenregelingen om de natuur te versterken.

De kern van het dorpsLandgoed is daarom agrarische ruimte voor iedereen. Het duurzaam combineren van natuurontwikkeling met verantwoorde economische dragers, daar draait het volgens Sant Ruyter van zOpen Ontwikkelaars om.”

De Natuurverdubbelers

Daan Groot

<http://www.natuurverdubbelers.nl/site/>

“Dit is Daan Groot. Jong, idealistisch en pragmatisch en Natuurverdubelaar. Als Natuurverdubelaar heeft hij een aanpak ontwikkeld om in de natuur te investeren met een zo hoog mogelijke Return On Investment (ROI). De Natuurverdubbelers zien natuur niet langer als kostenpost. Zij maken inzichtelijk wat voor diensten de natuur levert en wat de financiële opbrengsten daarvan kunnen zijn.

Ecosystemen staan volgens Daan aan de basis van onze economie en ons welzijn. Door natuurprojecten vanuit dit perspectief te benaderen, dragen de Natuurverdubbelers bij aan gebiedsontwikkeling met win-win-win resultaten: financieel, sociaal en natuurlijk!”

Groene Cirkels

Jan Kempers

<http://www.groenecirkels.nl/nl/groenecirkels.htm>

“Graag uw aandacht voor Jan Kempers van HEINEKEN namens het initiatief Groene Cirkels. De missie van Groene Cirkels is het vormen van een toekomstbestendige maatschappij, gebaseerd op de ketens van HEINEKEN, de kennis van Alterra-Wageningen, de ambitie van Provincie Zuid-Holland en de kracht van de natuur. Met Groene Cirkels willen deze partijen een voorbeeld van duurzame ontwikkeling neerzetten. Middelpunt is de HEINEKEN Brouwerij in Zoeterwoude, uitgangspunt is de kracht van de natuur.

Duurzame energie en reductie broeikasgasemissies, duurzame waterketens, mobiliteit en logistiek, het sluiten van grondstofkringlopen, een toekomstbestendige productie van gerst, sterke biodiversiteit en een aangename leefomgeving. Al deze onderwerpen staan centraal binnen Groene Cirkels. Bewust gebruik van het landschap betekent samenwerking, cyclisch denken om de kringlopen te sluiten en een vitale natuur als basis voor onze samenleving.”

Bargerveen
Dhr. Meijers

“Het Bargerveen in Drenthe is een mooi voorbeeld van meer dan 2.000 hectare ‘levend’ hoogveen. Het Natura 2000-gebied is hier vandaag vertegenwoordigd door Gerard Meijers van de Provincie Drenthe. Het Bargerveen is uniek in de wereld door zijn bovenveengraslanden en als verblijfplaats voor zeldzame planten en dieren. Recreatie wordt zoveel mogelijk toegestaan.

Het Bargerveen is het resultaat van een intensieve samenwerking tussen de Provincie Drenthe, Staatsbosbeheer, Waterschap Velt en Vecht en de Gemeente Emmen. Ook het Verband Deutscher Naturparke doet mee vanwege de ligging aan de grens. Deze week wonnen zij samen de “Grenzüberschreitenden Tourismuspreis van Volks- en Raffeissenbanken in Weser-Ems”. Het gebied heeft een uitbreidingsdoelstelling voor actief hoogveen. Daarom zullen alle partijen extra maatregelen nemen om een stabiele, hoge waterstand te bereiken. Want dit is nodig om het hoogveengebied in optimale staat te behouden. Weer een voorbeeld van een succesvolle samenwerking voor de natuur.”

Biomimicry schoen

Mariëka Ratsma

<http://www.mariekaratsma.nl/p/shoes.html>

“De natuur als inspiratiebron voor allerlei producten in ons dagelijks leven. Dat is Biomimicry. Modeontwerpster Mariëka Ratsma laat ons de Biomimicry schoen zien die het resultaat is van haar samenwerking met de Amerikaanse architect Kostika Spaho. Samen ontwierpen zij deze 3D geprinte schoen waarvan de voorkant de vorm en structuur van een vogelschedel heeft, de hak die van een taps toelopende snavel.

Door het gebruik van de 3D-technologie en het aanhouden van natuurlijke vormen wisten Mariëka en Kostika een product te creëren waarvoor minder verstevigingsmateriaal nodig was. Volgens Mariëka maakt de natuur namelijk heel efficiënt gebruik van basismaterialen en bronnen. Het slimmer omgaan met materialen en “kruisbestuiving” tussen verschillende disciplines resulteerde in een Biomimicry Schoen waarvan het ontwerp en productieproces garant staan voor optimale efficiëntie, comfort, stevigheid én elegantie.”

Doe mee, Verlos de Zee!

Matthijs Lievaart

<http://www.verlosdezee.nl/>

“Doe mee, verlos de zee! is het burgerinitiatief van Matthijs Lievaart dat mensen wil inspireren, enthousiasmeren en mobiliseren om samen de kust schoon te maken.

Drie jaar geleden verzamelde Matthijs op de stranden van Goeree-Overflakkee een berg gejut zeeafval en plaatste daarbij een houten bordje met de slogan “Doe mee, verlos de zee!”. Toen hij 2 weken later terug kwam was de berg enorm gegroeid. Andere strandgangers hadden in grote getale gehoor gegeven aan zijn oproep. Inmiddels staan er over het hele land meer dan 35 “jutbakken”, verspreid over 9 kustgemeenten tot België aan toe. Duizenden mensen doen mee en steken met plezier hun handen uit de mouwen tijdens hun strandwandeling.”

Gebiedsontwikkeling in Limburg Ger van den Oetelaar

“Gebiedsontwikkeling in Limburg, op deze catwalk vertegenwoordigd door Ger van den Oetelaar van ARK. Door innovatieve gebiedsontwikkeling zijn in Limburg in minder dan twee jaar ruim 500 ha grond van eigenaar gewisseld, met als doel versnelde ontwikkeling van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) in samenhang met agrarische structuurversterking. De sleutelwoorden: ‘een grondbank’, ‘korte en strakke beslislijnen’, ‘vrijwillige kavelruil’, ‘geen bureaucratie’ en ‘investeren in samenwerking’. ARK realiseert in een consortium met de Provincie Limburg grootschalige natuur, die daarna op een snelle manier aan grondeigenaren worden gekoppeld waardoor beiden profiteren van het vrijwillig uitruilen van grond. Zo krijgen boeren betere gronden en krijgen voormalige landbouwgronden een natuurfunctie.”

Notre Dame Des Anges HAVO Marij van Deutekom <http://www.notredame.nl/>

“Graag uw aandacht voor Marij van Deutekom, directeur van de Notre Dame des Anges HAVO in Ubbergen bij Nijmegen. Kort na haar aantreden kreeg Marij toestemming van de Raad van State om een nieuwe school te bouwen. Niemand was daar blij mee! Omwonenden, lokale overheid, natuur- en milieuorganisaties wilden het nabijgelegen bronnenbos en de stuwwal beschermen. De ontdekkingsstocht begon. Door vooruit te kijken, knopen door te hakken, te luisteren naar bezwaren en alle partijen te verbinden, ontstond een beter plan. Marij startte een nieuwe procedure en zonder één enkel bezwaar kon men gaan bouwen, midden in de ecologische hoofdstructuur. Leerlingen en docenten, omwonenden en milieugroepen zijn erg enthousiast over de nieuwe mogelijkheden. Ze genieten en leren nu in symbiose tussen natuur en gebouw...”

Natuurboeren Jos Groothedde en Jan Broenink <http://www.natuurboeren.nl/>

“De Stichting Natuurboer uit de Buurt wil de rijkdom aan soorten zichtbaar maken én zorgen dat je dat proeft. De Stichting Natuurboeren is de paraplu voor veel initiatieven onder andere van boer Jan Broenink. Op zijn bedrijf houdt hij Blaarkoppen, een Oud-Hollands runderras, dat bijna uit het Nederlandse landschap is verdwenen. Er is een samenwerking gestart tussen natuurboeren met Oud-Hollandse runderrassen en vleesleverancier bedrijf Groothedde Vaassen. Samen laten zij Oud-Hollandse runderen weer terug keren in het landschap, door ze ook terug te laten keren in het winkelschap. Een mooi marktconcept voor rundvlees. Onze ambitie is landelijke verkoop in de supermarkten. Alleen door een goede samenwerking in combinatie met een opbrengstprijis die past bij deze vorm van vleesproductie, kan dit gerealiseerd worden. Op deze manier draagt de verkoop van rundvlees van natuurboeren bij aan het beheer van natuur.”

NatuurSUPER
Marije van der Park
<http://natuursuper.nu/>

“Ons volgende project is NatuurSUPER dat is opgericht door Marije van der Park. Momenteel liggen allerlei terreinen steeds vaker en langer braak door onder meer de economische crisis. Marije vindt dat deze terreinen een tijdelijke bestemming moeten krijgen. Een bestemming waar mensen met plezier voor zorgen en waar alle betrokken partijen in de directe omgeving de vruchten van plukken. In 2010 startte Marije in Eindhoven het pilotproject ‘NatuurSUPERmarkt’. Met 3 ondernemers en wijkbewoners maakte ze van een braakliggend terrein een tijdelijke buurtmoestuin. Maar liefst 22 gezinnen waren betrokken bij deze ‘NatuurSUPERmarkt, de tijdelijke zaai & oogst supermarkt bij jou in de buurt’.

Na dit succes is officieel de NatuurSUPER (pluk je buurt) gestart en vinden inmiddels op 4 plaatsen vergelijkbare projecten plaats. Vanaf september start in de provincies een grotere uitrol, in samenwerking met o.a. IVN en de milieufederaties.”

Groot Wilnis-Vinkeveen
Joost Samsom
<https://utrecht-west.mett.nl/Projecten/Groot+Wilnis+Vinkeveen/default.aspx>

“In Gebiedsconvenant Groot Wilnis-Vinkeveen, op deze catwalk vertegenwoordigd door melkveehouder Joost Samsom, werken agrariërs, natuur- en milieurorganisaties, lokale partijen en overheden al twee jaar intensief samen. Wat zijn hun doelen? Natuur ontwikkelen, een duurzame toekomst voor de landbouw creëren, bodemdaling verminderen, waterkwaliteit verbeteren en weidse (met een korte ei) recreatie bevorderen. In Groot Wilnis-Vinkeveen koos de provincie Utrecht er bewust voor om deze doelen samen met de mensen uit het gebied op te stellen. De uitvoering is, ondanks de vertraging op de grondmarkt, volop gaande. Zo wordt er gewerkt aan kavelruil, natuurinrichting, natuurvriendelijke oevers, baggeren voor de waterkwaliteit en aanleg van onderwaterdrainage. Joost Samsom neemt hier actief aan deel en is zelfs verschillende initiatieven gestart die bijdragen aan deze gebiedsontwikkeling.”

Havenschap Moerdijk
Roland-Jan Buijs

“In de jaren '60 werd het Haven- en Industrierrein Moerdijk opgespoten met zand uit natuurgebied de Biesbosch. Inmiddels is het gebied uitgegroeid tot een haven- en industrierrein met ruim 400 bedrijven variërend van chemie tot logistiek. Roland-Jan Buijs van Havenschap Moerdijk heeft een pot met het zand van Moerdijk meegenomen. Dit zand dient namelijk niet enkel een economisch doel. Samen met overheden en ondernemers zet het Havenschap Moerdijk zich in voor duurzaamheid en natuur. Het Havenschap Moerdijk sloot onlangs een Green Deal met afspraken voor meer biodiversiteit op het terrein. Bijvoorbeeld door braakliggende percelen aan te wijzen voor tijdelijke natuur en er vlinderstroken en nestelwanden voor oeverzwaluwen aan te leggen. Het werken aan biodiversiteit zorgt zo voor een win-win situatie voor zowel economie als natuur.”

Nature Assisted Health Foundation

Bert van Helvoirt

<http://www.shft.nl/blogs/nature-assisted-health-foundation/>

“Hoe kan ‘groen’ worden toegepast, zodat het kan bijdragen aan het gezond maken en houden van mensen? Bert van Helvoirt heeft het antwoord op deze vraag. Hij is initiatiefnemer van Nature Assisted Health Foundation, een platform waar wetenschappers en ondernemers elkaar kunnen ontmoeten om praktische en theoretische vragen en kennis bij elkaar te brengen over de helende werking van de natuur. Rond vijf thema’s wordt een vliegwiel op gang gebracht waardoor ondernemerschap én wetenschappelijk onderzoek in symbiose ontstaan. Drie thema’s zijn op dit moment al in ontwikkeling:

- inzet van de natuur bij stress gerelateerde klachten, waarin organisatie Vitura een grote rol speelt,
- inzet van de natuur in de ouderenzorg
- en inzet van de natuur ten behoeve van mensen herstellende van kanker.”

Millenniumbos Hoogeveen

Jarno Lufting

“Graag uw aandacht voor Jarno Lufting van de stichting Groen van het AOC Terra MBO in Meppel. Jarno zorgt samen met studenten van het AOC voor de aanleg van het Millenniumbos in Hoogeveen. Het Millenniumbos is een bos vol verhalen! Een bos met bomen van Hoogeveeners of van mensen voor wie Hoogeveen een bijzondere plek is. Want elke boom in het Millenniumbos heeft een eigen verhaal: ze vertellen over herinneringen aan dierbaren, speciale gebeurtenissen, een nieuw leven of bijzondere mensen. Het motto van alle betrokkenen is wie een boom plant, geeft om meer dan alleen zichzelf. In het Millenniumbos staan al 1500 bomen en het initiatief won onlangs de Drentse Natuur- en Landschapsprijs.”

Het Landgoedbedrijf

Kien van Hövell

<http://www.hetlandgoedbedrijf.nl/>

“Particuliere landgoederen: ze zijn vaak al generaties lang in de familie, maar tijden veranderen. Hoe ga je met je tijd mee en waarborg je kwaliteit voor toekomstige generaties? Initiatiefgroep Het Landgoedbedrijf, vandaag vertegenwoordigd door Kien van Hövell, heeft hier een antwoord op.

In Het Landgoedbedrijf vinden particuliere landgoederen elkaar in ‘maatschappelijk ondernemen’. Ze bieden niet alleen unieke natuur, landschappelijke en cultuurhistorische waarden, maar staan voor duurzaam ondernemen: People, Planet, Profit, in de volle breedte én met een lange termijn scope.

Kien heeft een bril meegenomen met een blauw en rood glas. De twee glazen staan voor de overheid en particulier. Door wet- en regelgeving staan overheid en initiatiefnemer vaak tegenover elkaar. Het Landgoedbedrijf wil dit omdraaien en invulling geven aan nieuwe vormen van partnerschap met de overheid: naast elkaar staan, in plaats van tegenover elkaar. Vandaar ook dit voorwerp. Samen kijk je veel verder en zie je perspectief”, aldus Kien van Hövell.”

Fête de la Nature
 Rob van Westrienen
<http://www.fetedelanature.nl/>

“Nu op de Catwalk: Rob van Westrienen van Fête de la Nature. Fête de la Nature nodigt volgend jaar op 24 en 25 mei heel Nederland uit om buiten natuur te beleven, van wilde natuur tot een stadspark. Fête de la Nature biedt gedurende één weekend leuke natuuractiviteiten aan onder één herkenbare naam. Het festival biedt een breed scala aan evenementen op een groot aantal locaties door heel het land, waar natuur, sport, kunst, eten en gezondheid elkaar ontmoeten in verrassende combinaties. Op deze manier komen mensen niet alleen met natuur in contact, maar ook met elkaar. Noteer dit feest alvast in uw smartphone.”

Spiltersessies Natuurtop

Meedoen met en meebeslissen over natuur

In het pamflet ‘Vooruit met de natuur’ geeft staatssecretaris Dijkzwa haar globale visie op de nieuwe richting van het natuurbeleid. In twee ‘spiltersessies’ konden aanwezigen via een Ipad reageren op vragen en stellingen over het pamflet. De antwoorden werden meteen zichtbaar, en konden gebruikt worden voor groepsdiscussies. In totaal namen 111 mensen deel. Dit leverde een grote oogst aan commentaren en opvattingen op. Hieronder een aantal opvallende uitkomsten.

Een overgrote meerderheid van de deelnemers reageert positief op het uitgangspunt dat de staatssecretaris een minder sturende rol wil hebben in het natuurbeleid en er een voorstander van is dat burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties meer eigen verantwoordelijkheid nemen. Als voorwaarden worden genoemd:

- De overheid moet wel kaders scheppen en regie blijven voeren.
- Een lange termijn visie blijft nodig.
- Het rijk ontkomt niet aan een aantal eigen verplichtingen.

“Hoe ga je burgers zo ver krijgen?”

- Goed faciliteren vanuit de overheid (fiscaal of anderszins).
- Geef burgers wel beleidsruimte. En ze mogen fouten maken.
- Voorlichting is belangrijk. Daar kunnen organisaties als Natuurmonumenten een rol spelen.
- Bouw prikkels in om ‘gewenst gedrag’ te belonen en perverse prikkels te elimineren.

Enkele opvallende kanttekeningen:

- Wel met inachtneming grondeigendom. Natuur is niet van maar voor iedereen.
- Natuur houdt zich niet aan provinciale grenzen.
- Zonder stevige aansturing verzanden gebiedsprocessen snel.

Op de vraag of meedoen ook betekent meebeslissen, antwoord ruim 80% van de deelnemers positief. Vooral op lokaal niveau ziet men een grotere rol voor burgers.

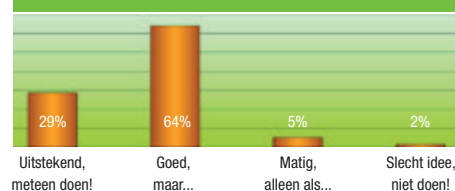
Op de vraag waarop burgers vooral wel en vooral geen invloed mogen hebben komen zeer uiteenlopende en vaak tegenstrijdige reacties. Een bloemlezing:

- “Betrokkenheid van burgers/bedrijven bij natuur in de eigen omgeving helpt, mits het niet om kwetsbare natuur of soorten gaat.”
- “Burgers moeten niet kunnen blokkeren (saboteren), maar moeten voorwaarden kunnen stellen waaronder bepaalde initiatieven mogelijk worden.”
- “Wel invloed op de inrichting en het

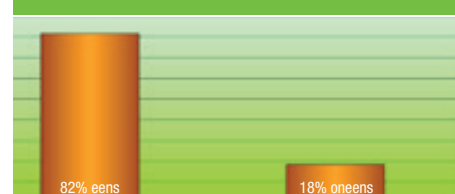
beheer van een gebied, zodat betrokkenheid ontstaat.”

- “Geen invloed op de natuurdoelen als zodanig althans geen directe invloed.”
- “Wel invloed op betrokkenheid burgers in omgeving. Meer eigen initiatief of maatschappelijk aandeelhouderschap etc”
- “Wel invloed op betrokkenheid burgers in omgeving. Meer eigen initiatief of maatschappelijk aandeelhouderschap etc.”
- “Overheid heeft primaat in bescherming van kwetsbare biodiversiteit.”

De staatssecretaris wil een minder sturende rol in het natuurbeleid zodat burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties meer eigen verantwoordelijkheid nemen voor beheer, behoud en gebruik van natuur in Nederland. Wat vindt u van dit voornemen?

Stelling: Meer verantwoordelijkheid betekent ook dat burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties moeten kunnen meebeslissen over de natuur in Nederland.

Kinderworkshop 'duurzaamheid en biodiversiteit' door Lodewijk Hoekstra

Een groep kinderen uit Herwijnen heeft op de Natuurtop deelgenomen aan een workshop 'duurzaamheid en biodiversiteit' met Lodewijk Hoekstra. Ze arriveerden op Geofort met grote bossen bembloemen die ze onderweg hadden geplukt.

Nadat Lodewijk had uitgelegd wat biodiversiteit nou eigenlijk is en waarom dat zo belangrijk is, hebben de kinderen samen met hem gewerkt aan insectenhôtels. Hieraan deed ook staatssecretaris Dijkzma enthousiast mee. Beelden van de workshop werden die avond vertoond in het NOS journaal van 18.00 uur.

Future experiences

Studenten van de opleiding Advanced Business Creation (ABC) van Avans Hogeschool (Tilburg) verzorgden twee "future experiences". Dit deden zij naar aanleiding van een toekomstscenario-opdracht over onze Natuur & omgeving. Deze twee groepen zijn een selectie uit alle eindresultaten waar een honderdtal ABC studenten de afgelopen weken hard aan gewerkt hebben.

De groep met als thema 'Organiseer Nederland in 2030' demonstreerde hun toekomstscenario eerst aan de hand van lege kaarten van Nederland. Deelnemers mochten naar eigen inzicht met puzzelstukken keuzes maken op diverse thema's, binnen of buiten de landsgrenzen. Dit was aanleiding voor goede discussies over de te maken keuzes en mogelijke opties. Daarna brachten de studenten 'hun' invulling van de kaart als spiegel in. Daaruit werd duidelijk dat een geheel ander perspectief ook mogelijk is. Studenten maakten duidelijk hoe je onzekerheid kunt gebruiken om anders te kijken naar je omgeving in de toekomst.

De groep met als thema "News of the Future" verraste de deelnemers met een live

journaal uit 2030, dit na wat kleine technische hobbels. Het nieuws, afgewisseld met beelden van nu en van 2030 creëerde een beeld van hoe onze omgeving in de toekomst eruit kan zien. Na de uitzending is in een 'Pauze & Witterman' setting discussie gevoerd over de toekomst van natuur. Studenten merkten op dat vanuit verschillende invalshoeken en domeinen de ideeën en opvattingen over natuur, maatschappij en economie toch redelijk gelijkgestemd zijn, terwijl dat vaak niet zo lijkt.

Door het werken aan de future experiences en door de Natuurtop is het beeld van onze studenten over natuur en omgeving inhoudelijker, breder en aantrekkelijker geworden. De meesten hadden bij aanvang

Kaarten van Nederland in 2030

niet verwacht dat ze hierover zo enthousiast zouden kunnen worden. Overigens zijn niet alleen onze ABC studenten een ervaring rijker, ook heeft de interactie tussen diverse mensen en partijen die hieruit voortkwam bij iedereen bijgedragen aan meer inzicht over onze omgeving van nu en voor de toekomst.

Namens Advanced Business Creation van Avans Hogeschool, bedankt voor uw inhoudelijke bijdrage, inzichten en interactie vooraf en tijdens de Natuurtop.
René van der Burgt

Sfeerimpressie Natuurtop

24 uur natuur in Nederland

Onder het motto '24 uur van de natuur' werden alle Nederlanders opgeroepen om op zaterdag 22 juni naar buiten te gaan. Op het social dashboard www.24uurnatuur.nl kon iedereen activiteiten aanmelden en activiteiten uitzoeken om aan deel te nemen.

445 uur vóór de start waren er minder dan 100 activiteiten aangemeld. Dat werden er snel meer, tot ruim 330 op de dag zelf.

Het social dashboard www.24uurnatuur.nl op scherm tijdens de Natuurtop

Open dag biologische kaasboerderij Boogaerd

"Gisteren zag ik op de website 24uurnatuur.nl dat een biologische boerderij in Stolwijk een open dag heeft. Dat is op een mooie fietsafstand. Mijn fietsroute gaat dwars door het veenweide landschap van de polders Veerstablok en Middelblok, in het noorden van de Krimpenerwaard. Ik geniet van de natuur om me heen - gele lis langs de slootkant, fuut en meerkoet in de sloot, hazen en ganzen in de wei, elzenbosjes, bonte specht - en ik bedenk me dat de weg belangrijker is dan de bestemming. Na een uurtje fietsen kom ik op mijn bestemming, kaasboerderij Boogaerd. De ontvangst is hartelijk. De boer geeft aan een tiental bezoekers uitleg over het kaasmaken. Ik koop een lekker stuk boerenkaas, bezoek de stal met enkele pasgeboren kalfjes."

Hans van den Heuvel

Voorbeelden van activiteiten tijdens de 24 uur van Natuur

Duurzaamheidsmarkt thema water	Bonaire Duradero
Nachtzwaluwexcursie	Buitencentrum Drents-Friese Wold
Tekenen in het wild!	Dunea, Duin en Water
Op jacht naar de bevers van Natuurpark Lelystad	Het Flevo-landschap
Rondleiding rondom Jachthuis Sint Hubertus	Het Nationale Park De Hoge Veluwe
Scharrelkids	IVN Zwolle
Hangen aan de waterkant!	Kinderboerderij De Veldmuis
Open dag op de Grootte Voort	Lekker naar de boer ... Remeker
Early Bird & Breakfast	NatuurlijkBUITEN
Midzomernachtloop	Natuurmonumenten
Piepexcursie Waterbeestjes	Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie
Bijna vollemaan wandeling	Ontmoetjenatuur
Grens natuur	Piet Hopman
Vollemaanwandeling op de langste dag	Staatsbosbeheer
Vuurvliegjes, avondsfeer	Stichting het Limburgs Landschap
Beleef Lekker Landschap in Stavenisse!	Stichting Landschapsbeheer Zeeland
Rare-planten-dagen	Tuingoed Foltz
Natuurrondvaart	Vadesto Outdoor Adventure en Rondvaarten
Varen, vissen en dineren tussen eb en vloed	Waddenvereniging
Vleermuisboot	Waterlijn Amersfoort
Struinen in Amsterdamse Waterleidingduinen	Waternet
Midzomeravond vaartocht	Watersnip Natuuractiviteiten
Enz ...	

Avondwandeling Vrienden van 't Gooi

"Vereniging Vrienden van 't Gooi heeft een avondwandeling in Hilversum georganiseerd met als thema 'natuur in de bebouwde kom'. De wandeling werd begeleid door een vrijwillige natuurwachter van VVG. Er waren circa 10 deelnemers. De wandeling, met aandacht voor natuur en cultuurhistorie, ging van de voormalige NCRV-studio, via de Oude Haven naar de buitenplaatsen."

Laura de Pundert

Schaapherder

“Ik ging naar Ottoland voor een ontmoeting met de schaapherder en zijn kudde. Ik vroeg hem waarom hij meedoet aan ‘24uurnatuur’ en hij zei: ‘Tja, de jeugd van tegenwoordig, die weet het verschil niet meer tussen brandnetel en een krop andijvie.’”

Zoe Tan

Excursie Haagse Bos

“Haasten naar een van de 350 excursies van de 24 uur van de natuur: Een tijdreis door het Haagse Bos met boswachter Jenny www.staatsbosbeheer.nl/haagsebos. Vol passie liet ze ons anders kijken. De sloot (zie brug op de foto) waar ik al talloze malen overheen fietste, blijkt onderdeel van de 5000 km lange Atlantikwall tussen Spanje en Noorwegen tijdens WO II. Een verstopte gietijzeren kilometerpaal langs de Leidsestraatweg uit 1861. De wind en zon op winkelcentrum Babylon zag ik zelf. Een deelnemer vertelt van wat hij de mooiste belevenis vindt in het bos: in de volle maan met sneeuw.”

Peter van Tilburg

Biologische tuinderij de Haverkamp

“Het bijzondere aan dit bedrijf is dat productie en natuur dicht bij elkaar liggen. De reeën lopen langs de akkers, de torenvalk vliegt door de lucht en een paar zwaluwen gaan onverstoorbaar met hun nestbouw via de open deur naar de deel. De kuikens die zijn uitgebroed leveren aan de kinderen een duidelijk verhaal hoe het zit met eieren en kippen en die grote haan. En her en der een dode muis, gescoord door een van de poezen die ook de merels regelmatig onrustig maken bij de bevoorrading van hun jongen in het nest.

Voor de vaste klanten biedt het aanbod, vers van het land, een bewuste keuze. Het is verder fietsen dan de supermarkt, maar er is altijd tijd voor een praatje bij de verkoop. Het is ook een ontmoetingsplek en als je koffie en rabarbertaart kunt krijgen, nodigt dat ook uit even je zaterdaghaast te onderbreken en te genieten van het zonnetje en een praatje met iemand die met dezelfde bedoeling op pad is. Namelijk biologische groenten kopen direct van het veld. Dat scheidt een band.”

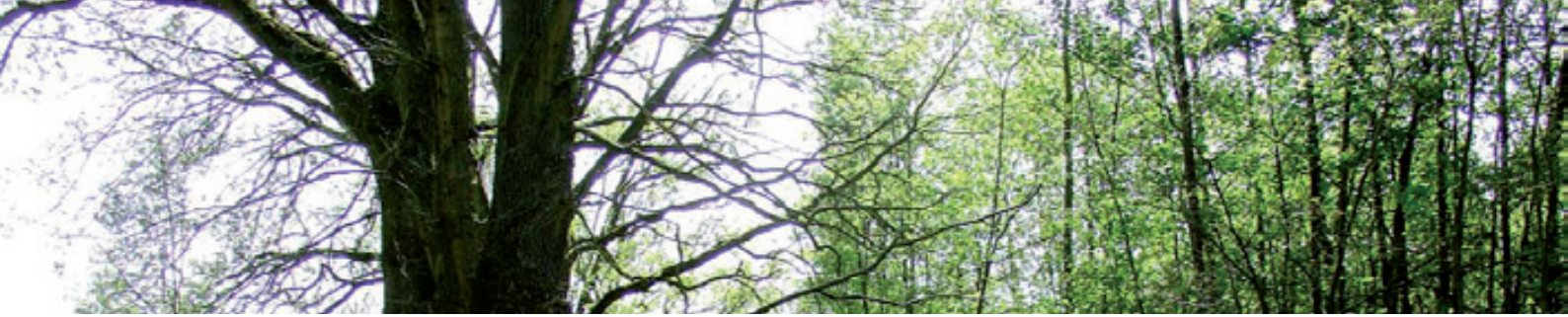
Rob le Rutte

Aikido en 24 uur natuur

Ook aikido deed mee met de 24 uur natuur op 22 juni! Want aikido, een verdedigingssport uit Japan, krijgt inspiratie uit de natuur. Om dat zichtbaar te maken, hielden we bijzondere aikidolessen op de ‘open dag voor de natuur’: eerst met de oudere jeugd en daarna met volwassenen. We begonnen de warming-up met ons lievelingsdier in beeld te brengen: tijger, arend, slang... Vervolgens gingen we bewegen zoals dat dier het doet. Daar word je wel warm van! Bij de valtechnieken – vast onderdeel van een aikidoles - moest je vallen en rollen zoals jouw dier het doet: glijdend als een slang, springend als een tijger, duikend als de adelaar... Een nieuwe jongen in de jeugdles leerde op die manier spelenderwijs rollen. Het hoofddeel van de lessen werd gevormd door de drie natuurelementen bomen, water en rotsen. Bomen groeien omhoog naar het licht, wat staat voor gerichtheid, focus: scherpte bij aanval en verdediging. Water symboliseert ontspanning en ‘flow’, letterlijk en figuurlijk. Zonder ‘flow’ geen goede techniek. In de volwassenenles oefenden we dit met stokken. Vloeiende bewegingen zijn effectiever dan kracht. Tenslotte de rots: je stevige basis van begin tot einde. Met de voeten op de vloer en rechte houding houd je iedereen tegen, ook als ze kracht uitoefenen. Warm maar ‘opgeladen’ kwamen we uit de les. Een volgende keer doen we weer mee!

Cathrien de Pater

(persbericht van de Gegevensautoriteit Natuur)

MEER DAN 24.000 WAARNEMINGEN TIJDENS 24 UUR NATUUR

Op zaterdag 22 juni 2013 stond de natuur 24 uur lang in de belangstelling van het Nederlandse publiek tijdens 'de 24 uur van de natuur'. Gedurende deze 24 uur werden in heel Nederland meer dan 24.000 waarnemingen verzameld. Alle waarnemingen worden met hun locatie opgeslagen in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFE). Zo zetten de vrijwilligers de natuur van Nederland letterlijk op de kaart. Hoe meer en hoe beter de natuur zo in beeld komt, hoe beter beleid, ontwikkeling en beheer kunnen worden afgestemd op de lokale biodiversiteit.

Duizenden mensen waren in de Nederlandse natuur en keken naar planten en dieren. En er werd heel veel waargenomen! Meer dan 2.600 mensen gaven hun waarnemingen door, voornamelijk via Waarneming.nl en deels via Telmee.nl. In totaal verzamelden zij 24.710 waarnemingen van bijna 3.000 verschillende soorten. Een flink aantal, aangezien het weer niet overal meewerkte. In de provincie Zuid-Holland werden de meeste waarnemingen gedaan, ondanks de harde wind en regen: maar liefst 4.182 meldingen. Gelderland staat met 3.606 waarnemingen op de tweede plaats en Zuid-Holland werd derde met 3.210 waarnemingen. De top drie gemeenten: vanaf Terschelling werden de meeste waarnemingen doorgegeven, 1.015 meldingen. Daarna volgt gemeente Amsterdam (656 waarnemingen), op de derde plaats gemeente Bergen (NH), met 644 waarnemingen.

Er werd ook een aantal bijzonderheden gemeld. Zo kwam er 's nachts al een melding van een kolonie van 210 meervleermuizen in Waddinxveen. Veel vogelaars bekeken de gestreepte strandloper in Utrecht en de zeldzame bruine korenbout werd gezien in Noord-Holland. Tussen de buien door werd ook de kleine ijsvogelvlied op verschillende plaatsen waargenomen. De zeldzame kleine

wimperzwam, een zomerpaddenstoel, werd gemeld in Drenthe en langs de A73 werden tientallen rapunzelklokjes gezien.

Alle waarnemingen worden op dezelfde manier opgeslagen en gevalideerd in de NDFE. Partijen die ruimtelijke ingrepen doen, kunnen in de databank opvragen welke soorten er bekend zijn. Dankzij deze kennis kan er veel beter rekening worden gehouden met de Nederlandse natuur. Niet alleen tijdens 24 uur natuur, maar elke dag komen er duizenden waarnemingen binnen, die allemaal bij elkaar komen in de Nationale Databank Flora en Fauna. Waarneming.nl, de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (zoals Sovon, RAVON, De Vlinderstichting, FLORON en de Zoogdiervereniging), Natuurbank Limburg, Stichting Staring Advies, KNNV en Landschapsbeheer Nederland hebben samen een netwerk van meer dan 25.000 vrijwilligers. Deze vrijwilligers leveren, o.a. via Waarneming.nl, een grote en onmisbare bijdrage aan de NDFE. De NDFE bevat inmiddels meer dan 65 miljoen waarnemingen. Dat zijn er gemiddeld bijna 2000 op elke vierkante kilometer.

Kijk voor meer resultaten op www.waarneming.nl

Verslag Waarneming.nl versie 2.0

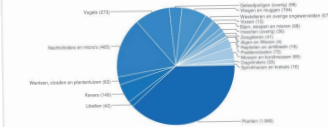
Ter ondersteuning van de NDF (<http://www.natuurloket.nl/ndff>) vertegenwoordigers op de Natuurtop die werd gehouden op 22-6 is Waarneming.nl gevraagd om zoveel mogelijk waarnemingen te verzamelen en leuke weetjes te melden.

Gedurende de week voor deze dag is via de sociale media en het Waarneming.nl forum zoveel mogelijk aandacht gevraagd voor deze actie.

Voor deze dag was een speciale startpagina gemaakt waarop precies te zien was hoeveel waarnemingen en soorten op dat moment ingevoerd waren.

Inmiddels 22406 waarnemingen ingevoerd

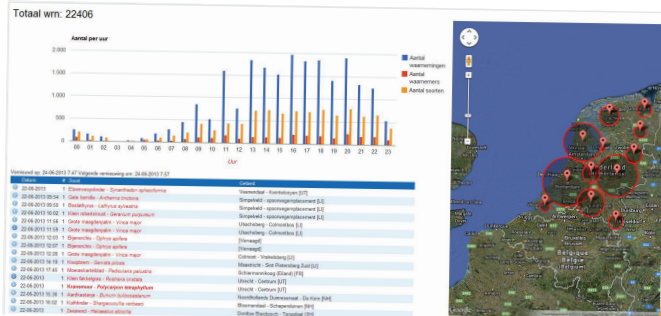

2019 soorten

Totale soorten	
2019 Rode valkruier	23/3
2019 Paarsvleugel	23/3
2017 Caperucija Vlaamse vlinder	23/3
2018 Zwavelvlinder	23/3
2018 Schapevleugelvlinder	23/3
2013 Vliegkruier (alle soorten)	23/3
2013 Vlinderkruier	23/3
2013 Zilvervlinder	23/3

Voor de Ndf vertegenwoordigers is een speciale pagina gemaakt waarop per uur de activiteiten zijn te zien met een overzicht van de laatst ingevoerde zeldzaamheden en een kaart met provincie aantallen.

Tussentijds verslag Waarneming.nl

De grafiek toont duidelijk gedurende welke uren de meeste waarnemingen zijn ingevoerd. Via de sociale media zijn voortdurend leuke weetjes rondgestuurd

De cijfers.
In totaal zijn 22.406 waarnemingen ingevoerd van 2.819 soorten door 1.048 waarnemers. Dat zijn hoge aantallen voor deze tijd van het jaar en met inachtneming van weersomstandigheden.

Tweet-impresie gedurende 22 juni 2013:

@SvtE Op de #natuurtop spreekt @MinPres uit de losse pols over natuur en doet dat indrukwekkend. #24uurnatuur pic.twitter.com/aAB5fIDNTS

@LEMVet Opening #natuurtop door Mark Rutte @MinPres #24uurnatuur Hij ziet economische waarde natuur. @circleeconomy @niooknaw pic.twitter.com/zvYtfDakFD

@marieke_werf Marius Ernsting: bezig zijn met natuur moet zijn als ballet: je durft hoog te springen omdat je weet dat je wordt opgevangen. #natuurtop

@janpaulvansoest Dé uitspraak van de dag is binnen: hoe te zorgen dat het oude koeienras blaarkop blijft voortbestaan? Door haar op te eten. #natuurtop

@wilcobusstra In het natte ruigegras is genoeg moois te zien. Zoals hier de ronde zonnedaauw. #24uurnatuur pic.twitter.com/dL3nBvVSMj

@maartenhajer Feiten van #PBL website: recreatieve waarde van natuur >700 miljoen per jr, [http:// bit.ly/185LZXu](http://bit.ly/185LZXu) #24uurnatuur via @LaurensBrandes

@UtrLandschap Nog geen plannen v. vanmiddag? Ga de natuur in! #24uurnatuur roept iedereen op om juist vandaag vd natuur te genieten. 24uurnatuur.nl

@IUCNNL Dijkma: VNO-NCW heeft helpdesk geopend voor bedrijven die iets willen met natuur bedrijfslevenbiodiversiteit.nl #24uurnatuur #natuurtop

@AvifaunaGrunn Met 688 waarnemingen van 281 soorten (19:00u) doet #Groningen nog niet echt mee met #24uurnatuur: [groningen.waarneming.nl/24uurnatuur.php](http:// groningen.waarneming.nl/24uurnatuur.php) Kom op, invoeren!

@TrouwGroen @sharon_dijkma: 3 natuur geen hindermacht, maar kracht! Staat geen ontwikkeling id weg, maar biedt kansen. #natuurtop #24uurnatuur

@ZinInGroen Helemaal eens!! #groenopgroeien RT @ToekomstNatuur: Ieder kind heeft recht op natuur!: menzis.nl/web/Artikel/Ni... #24uurnatuur

@saskiavandockum Gedeputeerde Bart Krol op het podium #Natuurtop enthousiast over samenwerking provincies en @sharon_dijkma pic.twitter.com/MZQo4KAFFY

@EdNijpels Einde aan het tijdperk van polarisatie over onze schitterende Nederlandse natuur. Bravo Sharon! #24uurnatuur

@waarneming #24uurnatuur Het is klaar. 23.000 waarnemingen onder niet al te beste weersomstandigheden is een hele prestatie. Petje af

@sharon_dijkma Tevreden op weg naar huis na fantastische #Natuurtop. Naar schatting hebben vandaag 10.000 mensen meegedaan aan 'n activiteit #24uurnatuur!

Persbericht Ministerie van Economische Zaken

Economie, veiligheid en gezondheid gebaat bij natuur

10.000 mensen trekken op open dag natuur in

Nieuwsbericht | 22-06-2013

De Natuurtop heeft afspraken opgeleverd om meer winst uit onze natuur te halen door slimme combinaties met economie, veiligheid en gezondheid. Provincies, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven hebben tijdens een bijeenkomst samen gekeken naar de inzet van natuur in Nederland. Dit maakt staatssecretaris Dijkzema van Economische Zaken bekend. De Natuurtop met ruim 300 deelnemers is onderdeel van de landelijke open dag van de natuur. Dijkzema: "Natuur is van groot belang. Naast ontspanning in het bos en waardering voor een bijzonder natuurgebied, zorgt natuur voor banen en ondernemerschap. Natuur is ook veiligheid en gezondheid met de ontwikkeling van medicijnen en bescherming tegen het water. De Natuurtop met allerlei partijen laat zien dat natuur een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de overheid, boeren, bedrijven, natuurorganisaties en enthousiaste natuurliefhebbers."

24 uur natuur

De Natuurtop is onderdeel van de landelijke open dag van de natuur: de 24 uur van de natuur. Door het hele land zijn zo'n 340 activiteiten georganiseerd: een kajaktocht over Nationaal Park Oosterschelde waar bruinvissen en zeehonden zwemmen, een wandeling met natuurgids door de Montferlandse bossen, varen langs de uiterwaarden van de Nederrijn, fietsen op de Midden-Nederlandroute, wandelen op het Marskramerpad of springen op het trilveen van de Weerribben. Naar schatting hebben ongeveer 10.000 mensen deelgenomen aan deze open dag.

Anders denken over natuur

Met de top is een andere weg ingeslagen in het denken over natuur, door in te zetten op een robuust nationaal natuurnetwerk waar bekeken wordt wat per gebied nodig is. Verder kan natuur ontwikkeling juist stimuleren; in de recreatiesector, bouw en als vestigingsplaats van bedrijven. Op de top zijn afspraken gemaakt om de economische waarde van natuur beter inzichtelijk te maken in jaarverslagen, in labels en prijzen van producten en het huishoudboekje van Nederland. Dit helpt consumenten, bedrijven en overheid om keuzes te maken die goed zijn voor de natuur én economie. Daarbij willen deelnemers van de bijeenkomst groenere speelpleinen bij basisscholen en meer parken en plantsoenen bij woonwijken en bedrijventerreinen.

Internationale agenda

Het kabinet heeft met een internationale agenda voor biodiversiteit ook aandacht voor natuur buiten Nederland. Koninkrijkseilanden Saba en Sint Eustatius krijgen in 2014 een zeezoogdieren-reservaat. En de staatssecretaris zet zich in voor bescherming van de kraamkamer van onze paling in de Sargassozee, zodat de paling naar Nederland kan blijven trekken.

Kamerbrief Natuurtop

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum 2 juli 2013
Betreft Natuurtop, 24 uur van de Natuur en natuurvisie

Geachte Voorzitter,

Een kanteling in het denken over natuur. Nieuwe bruggen bouwen tussen al diegenen die werken aan en met natuur: provincies en andere overheden, boeren, burgers en ondernemers, natuurbeschermers en terreinbeheerders. Dat was de inzet voor de Natuurtop en de 24 uur van de Natuur van 22 juni jongstleden. Met deze brief informeer ik u over de eerste resultaten van dit initiatief en over de voortgang van de natuurvisie die begin 2014 zal verschijnen.

In mijn brief van 8 maart jl. (TK 2012-2013, 33.567 nr.1) heb ik het proces rond de nieuwe natuurvisie geschetst: pragmatisch en gericht op het vooruit helpen van lopende processen in de samenleving. De Natuurtop markeerde een belangrijk moment daarin, als één van de activiteiten om partijen uit te nodigen mee te denken over het natuurbeleid. Mijn inbreng heb ik verwoord in het pamflet dat u als bijlage bij deze brief aantreft.

Eerste resultaten Natuurtop

Kernwoord van de Natuurtop was synergie: het streven naar slimme combinaties van natuur en andere maatschappelijke opgaven zoals gezondheid, waterveiligheid en economie. Deze lijn is ingezet met het Regeerakkoord. Op de Natuurtop hebben ruim driehonderd vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, provincies en maatschappelijke organisaties in zestien inhoudelijke bijeenkomsten samen gekeken naar de 'andere' inzet van natuur.

Tijdens de Natuurtop is eveneens uitgebreid gesproken over het economisch belang van de natuur. De minister-president vroeg hier tijdens zijn openingstoespraak dan ook terecht aandacht voor. Met het beheer van de groene omgeving zijn ruim 50.000 directe banen gemoeid en als we er ook het 'groene deel' van de toeristische sector bij betrekken gaat het zelfs om enkele honderdduizenden banen. De productiewaarde van groen beheer bedraagt jaarlijks ruim 4 miljard. De recreatie en toerisme sector produceert jaarlijks voor ongeveer 37 miljard; een groot deel hiervan is gerelateerd aan de groene omgeving. Voeg daaraan toe de positieve indirecte effecten (zoals waardegroei van woningen in het groen of vermeden ziekteverzuim door een groene omgeving) en de conclusie is gerechtvaardigd dat natuur economisch significante betekenis heeft.

In de samenleving is een groeiende bereidheid bij maatschappelijke organisaties, bedrijven, burgers en overheden om op uiteenlopende manieren mee te werken aan natuur. Dit hangt samen met de groeiende erkenning van het belang van natuur voor andere maatschappelijke opgaven zoals gezondheid, water, wonen en het creëren van een gunstig vestigingsklimaat

Directoraat-generaal Natuur & Regio
Directie Natuur en Biodiversiteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/niez

Ons kenmerk
DGNR-NS / 13112657

Bijlage(n)
1

Pagina 1 van 4

1/4

Kamerbrief Natuurtop

Directoraat-generaal Natuur &
Regio
Directie Natuur en Biodiversiteit

DGNFRNB / 13112667

voor bedrijven. Om deze beweging te stimuleren organiseer ik onder andere zogenaamde Groene Tafels. Doel van een Groene Tafel is om elkaar te inspireren voor de benodigde vernieuwingen en nieuwe wegen te vinden om samen verantwoordelijkheid te nemen voor de natuur. De eerste Groene Tafel met burgemeesters en wethouders was op 15 mei. Tijdens de natuurtop waren er 16 Groene Tafels. In de aanloop naar de natuurvisie volgen er meer.

De resultaten van de Groene Tafels lopen uiteen van een eerste verkenning, het vormen van nieuwe coalities en het starten van pilotprojecten tot het ondertekenen van een intentieverklaring. Zo is tijdens de Natuurtop gesproken over de mogelijkheden om de economische waarde van natuur beter inzichtelijk te maken in jaarverslagen van bedrijven, in labels en prijzen van producten en de Nationale Rekeningen. Dit helpt consumenten, bedrijven en overheid om keuzes te maken die goed zijn voor natuur en economie. Verder zijn er mede op initiatief van de bouw, de agrosector, de gastvrijheidseconomie en de gezondheidszorg afspraken gemaakt. Daarbij staat steeds centraal wat het belang van groen is voor de sector en hoe synergie kan worden bereikt. Ook jongeren zetten zich in. Zo zal een jongerenraad voor natuurorganisaties worden gevormd. Voorts heeft Bonaire zich uitgesproken te streven naar een 'blue economy'.

Discussie over het pamflet 'Vooruit met natuur'

Het pamflet 'Vooruit met natuur' is tijdens de Natuurtop uitgebreid besproken. De input die op deze wijze is verkregen voor de nieuwe koers van het natuurbeleid zal ik verwerken. Na de zomer kom ik met een aangepaste versie van het pamflet die ik breed wil verspreiden voor verdere gedachtewisseling.

Inspiratie uit de praktijk

De ideeën en gemaakte afspraken zijn een veelbelovend begin. Hoe zo'n begin ook daadwerkelijk winst voor natuur en voor mensen kan opleveren, hebben drieëntwintig praktijkvoorbeelden laten zien. Tijdens de Natuurtop is de schijnwerper gezet op deze (burger)initiatieven gericht op de inspiratie die natuur kan bieden, op het genieten van natuur of op het gebruiken van natuur bij de productie van voedsel of andere producten en diensten.

24 uur van de Natuur

De Natuurtop was onderdeel van een landelijke open dag van de natuur die onder de noemer '24 uur van de Natuur' is georganiseerd. Geschat wordt dat meer dan 10.000 mensen de natuur hebben bezocht bij ruim 330 activiteiten die organisaties, bedrijven en particulieren hebben georganiseerd. Een bijzondere activiteit was het inventariseren van planten- en diersoorten in heel Nederland door tal van professionals en vrijwilligers. Gedurende deze 24 uur hebben, aldus de Gegevensautoriteit Natuur, meer dan 2.600 mensen meer dan 24.000 waarnemingen verzameld. Alle waarnemingen worden met hun locatie opgeslagen in de Nationale Databank Flora en Fauna.

Pagina 2 van 4

2/4

Kamerbrief Natuurtop

Directoraat-generaal Natuur & Regio
Directie Natuur en Biodiversiteit

DGN/RNB / 13112667

Natuurtop 2013

Ministerie van Economische Zaken

Voortgang verwante beleidstrajecten

In de brief van 8 maart heb ik enkele beleidstrajecten genoemd die op korte termijn invulling behoeven, zoals het opstellen van een Uitvoeringsagenda Natuurlijk Kapitaal, agrarisch natuurbeheer en Natura 2000.

Over enkele trajecten heb ik uw Kamer inmiddels geïnformeerd:

- Over de prioriteiten voor de aanpak van het biodiversiteitsverlies heb ik uw Kamer op 22 juni j. de Uitvoeringsagenda Natuurlijk Kapitaal toegezonden;
- Over de grondverkoop door Staatsbosbeheer heb ik uw Kamer geïnformeerd per brief van 14 juni j. (TK 2012-2013, 29.659, nr.117).
- Ten aanzien van de vernieuwing van het agrarisch natuurbeheer heb ik uw Kamer op 6 juli j. geïnformeerd (TK 2012-2013, 33567 nr. 3).
- De voortgang op Natura 2000 en de Programmatische Aanpak Stikstof is vermeld in drie brieven over de aanwijzing van Natura 2000-gebieden (TK 2012-2013, 32.670, nrs. 68, 71 en 73) en een brief over de voortgang van de Programmatische Aanpak Stikstof (TK 2012-2013, 32.670, nr. 70). Ook is vorige week het wetsvoorstel voor de Programmatische Aanpak Stikstof bij uw Kamer ingediend (TK 2012-2013, 33.669).

Enkele andere producten zullen uw Kamer binnenkort worden toegezonden.

Pagina 3 van 4

3/4

Kamerbrief Natuurtop

Directoraat-generaal Natuur &
Regio
Directie Natuur en Biodiversiteit

DGNFRNB / 13112667

- Samen met de provincies en een brede waaier aan maatschappelijke organisaties heb ik eensgezind aan de hoofdlijnennotitie gewerkt. Over de uitkomsten hiervan wordt uw Kamer na de zomer geïnformeerd, in samenhang met de begroting 2014.
- De afgelopen maanden zijn belangrijke stappen gezet in het proces van totstandkoming van de nota van wijziging van het wetsvoorstel natuurbescherming. Zo is met stakeholders gesproken over hun wensen en ideeën voor de invulling van de aanpassingen van het wetsvoorstel die in het regeerakkoord zijn aangekondigd. Mijn uitgangspunt is dat de aanpassingen zullen bijdragen aan een goede bescherming van de natuur, zonder daarmee het wettelijk stelsel te verzwaren met extra lasten voor het bedrijfsleven en burgers. Met het oog op een zorgvuldige afronding van het proces zal ik na het zomerreces de nota van wijziging naar uw Kamer zenden.
- Eveneens na het zomerreces ontvangt uw Kamer een kabinetsreactie naar aanleiding van het advies van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur 'Onbeperkt houdbaar. Naar een robuust natuurbeleid'.
- Ten aanzien van de positie van Staatsbosbeheer zal uw Kamer binnenkort een brief ontvangen.

Tot slot

Met de Natuurtop is een nieuwe weg ingeslagen in het natuurbeleid. Een weg die tot doel heeft om natuur weer de plek te geven waar zij hoort: midden in de samenleving. Een weg die in ieder geval op drie punten anders is dan voorheen.

Ten eerste richt de inzet zich op een robuust Nederlands natuurnetwerk dat past bij wat het gebied nodig heeft. Zo wordt de biodiversiteit versterkt vanuit de basis, minder gericht op het behoud van een individuele soort en meer op de voorwaarden die maken dat er planten en dieren komen en blijven. Een natuur die stevig is ingebed in de natuurlijke en sociale omgeving.

Het tweede aspect is het verduurzamen van onze economie. Een verduurzaming gericht op onze planeet, onze toekomst, op de biodiversiteit en de natuur. Dat is het groene ondernemerschap dat ons land nodig heeft.

Ten derde: de ontwikkeling van natuur als hindermacht naar natuur als kracht. Een natuur die economische en maatschappelijke groei mogelijk maakt, met eigenaarschap en eigen verantwoordelijkheid als belangrijke bouwstenen.

Sharon A.M. Dijkstra
Staatssecretaris van Economische Zaken

Pagina 4 van 4

4/4

Vooruit met natuur

Veel te bieden
Wij willen en kunnen niet zonder natuur. Daarom zijn mensen en bedrijven er de laatste tijd - nog meer dan voorheen - zelf zo mee bezig.

Overal is natuur. Op het platteland, langs de kade van een gracht, op een bedrijventerrein en in de haven, tussen auto's en op de werkvloer. Die natuur is van ons allemaal. Sterker nog: wij zijn zelf onderdeel van die natuur.

Natuur doet goed. We willen er actief in zijn. En we willen er mee bezig zijn. Heten door de podder, kijken naar planten, vissen in de moerasen, onze kinderen laten spelen. Natuur heeft invloed op hoe we ons voelen. Dat is bewezen: mensen in het ziekenhuis genezen sneller na een operatie als ze uit hun stam worden zien in plaats van beton. Kinderen maken minder ruzie op een schoolplein met planten en bomen, dan op een kale schoolplein.

Natuur is zoveel rijker en dichterbij dan we denken. Niet het water dat we drinken, de grondstoffen voor onze kleding, gemeentelijke zaffren voor medicijnen. Die natuur is de basis van ons leven, ons 'natuurlijk kapitaal'. Elke dag, elke minuut. En andersom: alles wat we doen, heeft effect op de natuur.

Nog niet goed genoeg
Natuur om ons heen lijkt zo vanzelfsprekend. Maar het gaat niet altijd goed met die natuur. Er verdwijnt nog te veel. En wat overblijft, is soms niet sterk genoeg om zelfstandig te overleven.

We doen in Nederland ons uiterste best om kwetsbare natuur te beschermen. Provincies, gemeenten, waterschappen en het Rijk, samen met natuurorganisaties zoals Staatsbeschouwen, Natuurmonumenten en de twaalf provinciale Landschappen. Samen met boeren en andere landgebruikers. Samen met veel andere partijen, en met veel andere landen. We bouwen aan een sterker natuurnetwerk, en beschermen plant- en diersoorten die dat nodig hebben. Met de provincies maak ik afspraken over hoe dat het best geregeld kan worden. We moeten dat niet allemaal vanuit Den Haag willen doen. Dat moet gebouwd vlak bij de praktijk, vlak bij uw dagelijkse leven.

Samen natuur beschermen blijft nodig. Maar soms beseffen de belangen. Daar moeten we slimmer mee omgaan. Brengen zien en doen, kreuzen durven maken. Bijvoorbeeld tussen het voortbestaan van vissen en de wil of niet baggeren bodeken van de visser. Of tussen een hoge landbouwproductie en voldoende leefruimte voor vogels. We willen die tegenstellingen oplossen. Door de visserij duurzamer te maken bijvoorbeeld, en watermooi gezegen te op de markt te brengen. En door een natuurrijke landbouw: ik kom nog voor de zomer met een nieuwe manier van agrarisch natuurbeheer. Dan kunnen groepen boeren samen met de streek een gebiedsplan maken, met maatregelen voor natuur op landbouwgronden. Zo kan de landbouw helpen om natuurgebieden sneller te maken en te verbinden.

Anders gebruiken
Ik wil de natuur beschermen door haar anders, duurzaam te gebruiken. Niet door er een hek eenhoorn te zetten, apart van de omgeving. Maar juist door natuur bij ons dagelijkse leven te betrekken. Slim en gebouwd met andere belangen. Niet minder de overheid, die het allemaal begeeft, en veel meer ruimte voor uw ideeën en uw voorkeuren.

Het gaat dan niet alleen om de natuur in onze eigen buurt, onze stad, in ons dorp. Het gaat ook om natuur (ver) over de grenzen. Hoe mensen zich voeden, kleden, vervoeren, verwarmen of de ene plek, kan gevolgen hebben voor natuur op een andere plek. Soms langrijpende gevolgen. We moeten meer nadenken over wat we eten, welke kleding we dragen, met welke materialen we ons huis inrichten. We moeten ook huidige domein begrijpen. Dat kan verstandig en de natuur wel goed opleveren. Ik zet me daar als staatssecretaris actief voor in. Ik werk aan een programma met acties om ons natuurlijk kapitaal ook voor toekomstige generaties te behouden.

Deze folder is een uitgave van:
Ministerie van Economische Zaken
Natuurmonumentenweg 77
Postbus 2440 | 2500 EK Den Haag
www.rijksoverheid.nl
Foto boven: Johan van den Walten / Rijksoverheid
Foto onder: Ron ter Burg / Buitenzaken
Overige foto's: Beeldbank 12
© Rijksoverheid | juni 2012

Pamflet: Vooruit met natuur

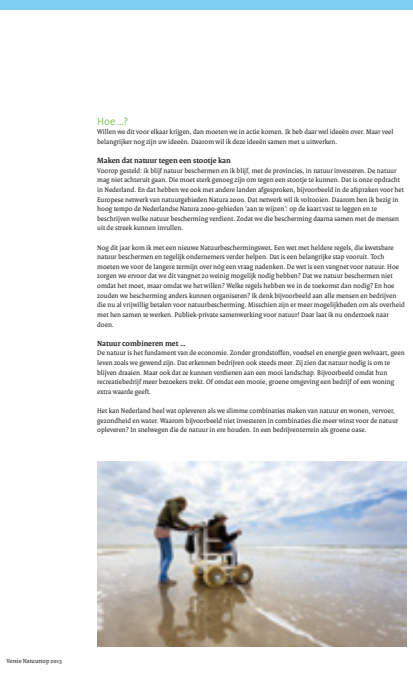
Stelt u zich voor ...

... een klein, fijn, opvallend natuurbestend dat u wilt behouden. Natuur dichterbij, de omgeving erin de maatschappij zelf priemt voort op de plek waar u woont. De boom op uw buurt en de omgeving.

... natuur die voortbestaan nodig hebben. Om te laten te bouwen, voor energie. Natuur die ons vooruit helpt. Die we koesteren. Die we ervaren als lust, en niet als last, in Nederland en daarbuiten.

Stelt u zich dat voor? Natuur die u wilt behouden te bieden heeft? Als zaken van ons dagelijkse leven. Als we dat voor elkaar krijgen, heeft de natuur de plek waar ze thuishoren. Wilden in de natuur zijn nu, in de natuur, in de natuur.

Zijn natuurdoelen voor u? Daar wilt u in de natuur. Niet alleen, maar in alle vormen, bedrijven, organisaties, overheden die er in alle vormen, met hart en ziel mee bezig zijn. En in de toekomst, in de toekomst, in de toekomst, natuur om te gaan. Als staatssecretaris wil ik, daar mijn steun om te zetten.

Hoe?

Wilt u dit voor elkaar krijgen, dan moeten we in actie komen. Ik heb daar wel ideeën over. Maar veel belangrijker nog zijn uw ideeën. Daarom wil ik deze ideeën samen met u uitwerken.

Maken dat natuur tegen een stoepje kan
Voorgesteld. Ik blijf natuur beschermen en ik blijf, met de provincies, in natuur investeren. De natuur mag niet achterblijven. Die moet er ook zijn om tegen een stoepje te kunnen. Dat is onze opdracht in Nederland. En dat hebben we ook met andere landen afgesproken, bijvoorbeeld in de afspraken voor het Europese netwerk van natuurgebieden Natura 2000. Dat netwerk wil ik uitbreiden. Daarom ben ik bezig in hoog tempo de Nederlandse Natura 2000 gebieden aan te wijzen, op de kaart van te leggen en te beschrijven welke natuur bescherming verdient. Zodat we die bescherming daarna samen met de mensen uit de streek kunnen invullen.

Nag de jaar kon ik met een nieuwe Natuurbeschermingswet. Een wet met behoud en regels, die kwetsbare natuur beschermen en tegelijk ondernemers verder helpen. Dat is een belangrijke stap vooruit. Toch moeten we voor de lange termijn over nog een vraag nadenken. De wet is een vangnet voor natuur. Hoe zorgen we ervoor dat we die vangnet zo weinig mogelijk nodig hebben? Dat we natuur beschermen niet omdat het moet, maar omdat we het willen? Welke regels hebben we in de toekomst dan nodig? En hoe zouden we bescherming anders kunnen organiseren? Ik denk bijvoorbeeld aan alle mensen en bedrijven die nu al vrijwillig helpen voor natuurbescherming. Misschien zijn er meer mogelijkheden om de overheid met hen samen te werken. Publiek-private samenwerking voor natuur! Daar laat ik nu onderzoek naar doen.

Natuur combineren met ...
De natuur is het fundament van de economie. Zonder grondstoffen, voedsel en energie geen welvaart, geen leven zoals we gewend zijn. Dit erkennen bedrijven ook steeds meer. Zij zien dat natuur nodig is om te blijven bestaan. Maar ook dat ze kunnen verdienen aan een mooi landschap. Bijvoorbeeld omdat hun reizenbedrijf meer bezoekers trekt. Of omdat een mooie, groene omgeving een bedrijf of een woning extra waarde geeft.

Het kan Nederland heel wat opleveren als we slimme combinaties maken van natuur en wonen, vervoer, gezondheid en water. Waarom bijvoorbeeld niet investeren in combinatie die meer ruimte voor de natuur opleveren? In stadsgebieden die de natuur in ere houden. In een bedrijventerrein als groene oase.

Op de manier creëren we een samenleving waar natuur en dagelijkse leven hand in hand gaan. Waar zorgvuldig omgaan met natuur vanzelfsprekend is.

De bal ligt bij u

In de regio's en bedrijven die zich inzetten voor natuur. Met wildzaaiacties op braakliggende bedrijventerreinen, moerassen op dakken van bedrijven, bewoners die zelf de natuur onderhouden. En zo zijn er meer voorbeelden. Binnen die mandaten bij de richting van een (volledigheids) bedrijven die investeren in een groene omgeving, omdat het goed is voor hun imago en voor het welzijn van hun medewerkers. Daar wil ik graag aan meewerken. Goede voorbeelden en goede acties erkennen, bekendmaken, doorvertellen. Samen met provincies, met u, met uw bedrijf, uw school, uw (natuur) organisatie, werken aan natuur.

Niet mijn, maar onze koers

Een kleine koers voor natuurbeleid, natuur in het middelpunt van alles wat we belangrijk vinden. Daar streef we voorheen. Natuur niet alleen beschermen, maar ook beleven en benutten. Natuur anders, duurzaam gebruiken. Ik heb een meer richting aangegeven. Nu gaat het erom die scherp en concreet te maken, en daarvoor heb ik u nodig.

Wat moeten we nog meer doen? Hoe gaan we dat aanpakken? Wat besloot het voor u? Wat besloot het voor mij, voor het Rijk?

Dat zijn de vragen en plannen waarmee ik de komende tijd aan de slag wil. Samen met alle betrokkenen: met u, met bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden. Denkt u mee? Door u mee?

Sharon A.M. Olijstein
Staatssecretaris van Economische Zaken

Nabeschouwing

De 24 uur van de Natuur en de Natuurtop waren een groot succes. 22 juni 2013 was de dag waarop heel Nederland – inclusief de overzeese delen – natuur vierden als een feest. De Natuurtop heeft een berg aan informatie en initiatieven opgeleverd.

Hoe nu verder?

Allereerst de 24 uur van de Natuur. Eén van de Catwalk-initiatieven was het Fête de la Nature. De organisatie van dit initiatief wil in 2014 starten met het jaarlijks vieren van dit natuurfeest naar Frans voorbeeld. Meer informatie vindt u op:

<http://www.fetedelanature.nl/>

Dan de Groene Tafels. Voor de Groene Tafels was de Natuurtop een stap in een langer proces. De Tafels worden voortgezet;

partijen blijven elkaar ontmoeten om de gemaakte afspraken verder uit te werken en om te zetten in concrete acties. Na de Natuurtop kunnen daar nieuwe Tafels aan worden toegevoegd.

Ten slotte de rijksnatuurvisie. Ook voor de natuurvisie geldt dat de Natuurtop een stap was in een langer proces. De gesprekken met provincies, met andere overheden, met maatschappelijke organisaties, met bedrijfsleven en met particulieren, kortom met alle betrokkenen bij natuur, gaan ook

na de Natuurtop gewoon door. Samen zullen we verder werken aan de nieuwe visie. Momenteel wordt geïnterpreteerd in hoeverre de reacties op de Natuurtop aanleiding geven tot aanpassing van het pamflet 'Vooruit met natuur' van de staatssecretaris. Vervolgens zal met het pamflet een publieksconsultatie worden gestart. In het najaar volgt een stand-van-zakenbrief aan de Tweede Kamer, waarin 'het net wordt opgehaald' en een doorkijk wordt gegeven naar de - begin 2014 te verschijnen – nieuwe natuurvisie.

Volg de voortgang op:

W: <https://toekomstnatuur.pleio.nl/>

W: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur/nieuws>

Twitter: @ToekomstNatuur #toeknat

Facebook: <https://www.facebook.com/#1/ToekNat>